Zenon Ślusarczyk*

Podstawy prawne ochrony środowiska w Polsce: wybrane zagadnienia

Wstęp

Zgodnie z obowiązującym prawem ochrona środowiska to obowiązek zarówno administracji publicznej, przedsiębiorców, jak i obywateli. Podmioty te (i inne jeszcze) powinny postępować zgodnie z prawem, tak aby utrzymać naturalne podstawy bytu ludzi, zapewnić odpowiednie warunki rozwoju bez szkody dla środowiska naturalnego. Stąd wprowadzenie takich regulacji prawnych, jak odpowiednie zezwolenia na korzystanie z zasobów wodnych, leśnych, geologicznych itp. oraz stosowanie opłat za odprowadzanie ścieków, składowanie odpadów itp. Z zasady regulacje te powinny być zgodne z prawem ochrony środowiska UE i innymi umowami międzynarodowymi.

W sumie jest to aktualny i obszerny problem, który trudno szczegółowo opisać w jednym artykule, stąd uwaga o wybranych zagadnieniach.

Podstawowe pojęcia z zakresu prawa ochrony środowiska

Zacząć należy od tego, jak definiowane jest środowisko w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W art. 3, pkt 39 tej ustawy przez środowisko rozumie się „ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, zwierzęta i rośliny, krajobraz oraz klimat".

Natomiast ochrona środowiska to w świetle literatury przedmiotu podjęcie lub zaniechanie działań umożliwiających zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej. Ochrona ta dotyczy szczególnie:

* Prof. nadzw. dr hab. Zenon Ślusarczyk, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi.

– racjonalnego kształtowania i gospodarowania zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
– przywracania elementów przyrodniczych do stanu właściwego (pierwotnego) (Radecki, 2001: 10 i n.).

Inaczej mówiąc, można w skrócie stwierdzić, iż ochrona środowiska obejmuje zarówno powstrzymywanie się od pogarszania stanu składników środowiska, jak i aktywne działania mogące poprawić ich naturalne właściwości (Gruszecki, 2009: 21 i n.).

System prawny ochrony środowiska w Polsce

Przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w art. 2 mówią o tym, by zapewnić wszystkim obywatelom bezpieczeństwo ekologiczne, jak również utrzymać równowagę przyrodniczą w środowisku, obciążając tym organy władzy publicznej, a także wszystkie inne organy władzy publicznej, które mają obowiązek chronić środowisko przed negatywnymi skutkami własnych działań.

Na prawo ochrony środowiska składają się bowiem przepisy zarówno z zakresu prawa administracyjnego, jak i cywilnego oraz karnego. Taki sposób regulacji wynika przede wszystkim z tego, iż dopiero wykorzystanie instrumentów prawnych różnych gałęzi prawa gwarantuje prawidłową ochronę (Rakoczy, Wierzbowski, 2005: 24–25).

Ogólnie biorąc, na system prawa ochrony środowiska składają się:
– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
– umowy międzynarodowe,
– ustawy, w tym Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
– rozporządzenia,
– akty prawa miejscowego.

Konstytucja to ustawa zasadnicza regulująca podstawowe kwestie, a jednocześnie najważniejsze, dotyczące m.in. ustroju i funkcjonowania państwa i wolności obywatelskich, kompetencji najważniejszych organów państwa. Przepisy Konstytucji mają charakter norm generalnych i abstrakcyjnych, adresowanych do nieokreślonej liczby adresatów.

Konstytucja RP z 1997 r. może być bezpośrednio stosowana w procesie stosowania prawa. Stoi ona na czele hierarchii źródeł prawa polskiego i wszelkie normy zawarte w innych aktach prawnych muszą być zgodne z normami konstytucyjnymi. Nad zgodnością norm prawnych z Konstytucją czuwa specjalnie powołany do tego organ – Trybunał Konstytucyjny (Rakoczy, Wierzbowski, 2005: 230).

Przepisy Konstytucji RP wyróżniają kilka zasad wiążących się z prawem ochrony środowiska, a mianowicie:
– zasadę legalności – art. 2 Konstytucji,
– zasadę zrównoważonego rozwoju – art. 5 Konstytucji,
– zasadę proporcjonalności – art. 31 Konstytucji,

– zasadę zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska – art. 68, ust. 4 Konstytucji,
– zasadę obowiązku władz publicznych chronienia środowiska – art. 74, ust. 2 Konstytucji,
– zasadę prawa do informacji o stanie środowiska (Rakoczy, Wierzbowski, 2005: 34).

Najważniejszą ustawą w prawie ochrony środowiska jest Ustawa z dnia z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, jest ona określana mianem kodeksu ochrony środowiska (Rakoczy, Wierzbowski, 2005: 36).

Zasady prawne ochrony środowiska

Możemy wyróżnić dwie grupy, w jakich są zapisane zasady ochrony środowiska, a mianowicie jest to Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, jak również Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Można wymienić trzy artykuły, w których zawarte są zasady prawa ochrony środowiska wynikające z przepisów Konstytucji RP: art. 5, 74 i 86.

Art. 5 Konstytucji RP mówi, iż „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju".

Zasada ta mówi o takim rozwoju społeczno-gospodarczym, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Art. 74, pkt 1 Konstytucji stwierdza, że władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Pkt 2 określa, iż ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. W pkt 3 zapisano, że każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. Natomiast w myśl pkt 4 władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.

Artykuł ten mówi także o zasadzie bezpieczeństwa ekologicznego. Bezpieczeństwo ekologiczne obejmuje działania nakierowane na wiele dziedzin życia społecznego, gospodarczego i politycznego, które mogą mieć wpływ na środowisko. Jest to czas, w którym podczas normalnej eksploatacji zasobów środowiska nie mogą być przekraczane ustalone w przepisach prawnych poziomy zanieczyszczeń. Celem bezpieczeństwa ekologicznego jest określenie optymalnych warunków zdrowia ludzi przez:

– ocenę ich zagrożenia wynikającego ze szkodliwego działania zanieczyszczeń,
– opracowanie zasad zapobiegania skutkom zanieczyszczeń biologicznych, chemicznych oraz fizycznych w środowisku.

Tak więc zasada bezpieczeństwa ekologicznego według art. 74 Konstytucji RP obejmuje działanie lub zaniechanie pozwalające zachować lub przywrócić równowagę przyrodniczą niezbędną do zapewnienia współczesnemu i przyszłym pokoleniom odpowiednich warunków życia oraz realizacji prawa do korzystanie z zasobów środowiska i zachowania jego wartości. Bezpieczeństwo ekologiczne ma zapewnić polityka realizowana przez administrację publiczną.

Obowiązek ochrony środowiska jest zatem obowiązkiem konstytucyjnym. Wyraża on w tym zakresie funkcje państwa. Z przepisów Konstytucji RP wynika, że to państwo przyjmuje na siebie obowiązek ochrony środowiska i utrzymuje go na odpowiednim poziomie dla zapewnienia możliwości korzystanie z niego przez obywateli (Górski, 2009: 55–56).

Art. 86 Konstytucji mówi, iż każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego zagrożenia. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa.

Należy zauważyć, że zasada powszechnego dostępu do informacji o środowisku stanowi fundament udziału społeczeństwa w sprawach z zakresu ochrony środowiska. Podstaw tej dyrektywy należy szukać w 10. Zasadzie deklaracji z Rio de Janeiro z dnia 14 czerwca 1992 r. przyjętej na Posiedzeniu Plenarnym Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój", która brzmi: „Zagadnienia środowiska są najlepiej rozwiązywane na właściwym poziomie z udziałem wszystkich zainteresowanych obywateli. Na poziomie narodowym każda jednostka powinna mieć zapewniony dostęp do informacji dotyczącej środowiska, w której posiadaniu jest władza publiczna". Oczywiście przedstawiona reguła nie ma charakteru bezpośrednio obowiązującego, ale odgrywa istotną rolę, ponieważ w oparciu o te same założenia została opracowana i przyjęta Konwencja z Aarhus.

Jej artykuł 5 mówi, iż każdy ma prawo uczestniczenia, na warunkach określonych ustawą, w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa.

Z zasadą powszechnego dostępu do informacji o środowisku nierozerwalnie wiąże się możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniach, które mogą wywrzeć skutek na stan otaczającego nas środowiska. Pierwowzoru tej zasady należy poszukiwać w postanowieniach art. 7 i 8 Konwencji z Aarhus. Pierwszy z tych przepisów gwarantuje udział społeczeństwa w przygotowaniu planów i programów mających znaczenie dla środowiska, w ramach przyjętych i bezstronnych mechanizmów, po uprzednim otrzymaniu niezbędnej informacji. Natomiast w drugim z tych przepisów określono, że społeczeństwo powinno mieć możliwość zgłaszania uwag bezpośrednio lub poprzez reprezentatywne ciało opiniodawcze. Skoro zaś jednostka jest częścią szeroko rozumianego społeczeństwa, które z punktu widzenia udziału w postępowaniu z zakresu ochrony środowiska nie wymaga sformalizowanych struktur – z przepisów tych należy wyciągnąć wniosek, że poszczególne osoby fizyczne mogą

uczestniczyć w takich postępowaniach. Do wejścia w życie ustawy zasada gwarantująca społeczeństwu udział w postępowaniu z zakresu ochrony środowiska zawarta była w art. 10 prawa ochrony środowiska, aktualnie znalazła się ona w art. 5 ustawy (Gruszecki, 2009: 34–35, 37).

Reasumując, zasady określone w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska to:

- zasada zrównoważonego rozwoju,
- zasada kompleksowości,
- zasada prewencji,
- zasada przezorności,
- zasada odpowiedzialności sprawcy – „zanieczyszczający płaci",
- zasada nadrzędności wymagań ochrony środowiska wobec polityk, planów i programów dotyczących ochrony środowiska,
- zasada dostępu do informacji,
- zasada partycypacji publicznej,
- zasada ujednolicenia,
- zasada nieważności decyzji.

Zasada zrównoważonego rozwoju wyznacza koncepcje całego systemu przepisów prawa ochrony środowiska oraz jego zasad (Górski, 2009: 57). Zasada ta jest określona w Konstytucji RP, jak również w ustawie o ochronie środowiska.

Zasada kompleksowości jest zawarta w art. 5 ustawy o ochronie środowiska, brzmi ona: ochrona jednego lub kilku elementów przyrodniczych powinna być realizowana z uwzględnieniem ochrony pozostałych elementów. Zasada ta zakłada konieczność realizowania ochrony jednego lub kilku elementów przyrodniczych z uwzględnieniem ochrony pozostałych komponentów ochrony środowiska. Środowisko powinno być traktowane jako pewna całość, zespół powiązanych i oddziaływających na siebie wzajemnie elementów, a naruszenie równowagi ochrony może zrodzić bezpośrednio negatywne skutki dla środowiska jako całości.

Zasada kompleksowości dotyczy więc składników środowiska oraz stanów naturalnych podlegających ochronie prawnej. Środowisko, według tej zasady, powinno być traktowane jako zespół powiązanych i oddziałujących na siebie wzajemnie elementów. Regulacje prawne dotyczące poszczególnych komponentów środowiska powinny uwzględniać relacje i zależności zachodzące między nimi. Instrumenty wykorzystywane w kompleksowej ochronie środowiska nie mogą powodować sytuacji, w której ochrona jednego elementu środowiska będzie realizowana kosztem innych (Gruszecki, 2009: 58–59).

Zasada prewencji i zasada przezorności zawarte są w artykule 6 ustawy o ochronie środowiska, mówiącym: kto podejmuje działania mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, jest zobowiązany do zapobiegania temu oddziaływaniu.

W prewencji chodzi zarówno o wszelkie przedsięwzięcia zmierzające do przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom, jak również o niedopuszczenie do ich powstania.

Jedną z podstawowych zasad ochrony środowiska jest zasada „zanieczyszczający płci", zawarta w art. 7 ustawy o ochronie środowiska, która brzmi: kto powoduje zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty usunięcia skutków tego zanieczyszczenia (Gruszecki, 2009: 59–60).

Stosowanymi przez administrację publiczną instrumentami działania przy realizacji zasady „zanieczyszczający płaci" są normy i opłaty. Normy tworzą trzy grupy:

1. W pierwszej grupie znalazły się normy jakości środowiska, wyznaczające w sposób wiążący poziomy zanieczyszczeń lub uciążliwości, których nie należy przekraczać w danym środowisku lub jego części.
2. Druga grupa zawiera normy dotyczące produktów, określające poziomy zanieczyszczeń lub uciążliwości, których nie należy przekraczać; normy te dotyczą składu lub wartości emisji spowodowanych przez produkt, ponadto mogą wyszczególniać własności lub cechy projektowanego produktu; normy dotyczące produktów wyznaczają również warunki badań testowych, pakowania, znakowania i etykietowania.
3. Trzecią grupę tworzą tzw. normy technologiczne, obejmujące:
   a) normy emisji, określające poziomy zanieczyszczeń i uciążliwości, które nie powinny być przekraczane podczas eksploatacji instalacji stałych,
   b) normy projektowe instalacji ustalające warunki, które muszą być spełnione podczas projektowania i budowy stałych instalacji przeznaczonych do ochrony środowiska,
   c) normy eksploatacji formułujące warunki, jakie są wymagane podczas eksploatacji stałych instalacji przeznaczonych do ochrony środowiska (Gruszecki, 2009: 64 i n.).

Prawny charakter opłat w ochronie środowiska

Na system środków prawno-finansowych w prawie ochrony środowiska składają się:

- opłata za korzystanie ze środowiska,
- administracyjna kara pieniężna,
- zróżnicowanie podatków i innych danin publicznych służących celom ochrony środowiska,
- opłata eksploatacyjna w prawie geologicznym i górniczym,
- opłata depozytowa i produktowa,
- opłaty za usuwanie drzew i krzewów w ustawie o ochronie przyrody,
- opłaty i należności w prawie wodnym.

Opłaty za korzystanie ze środowiska ponosi podmiot korzystający ze środowiska. Z art. 284, ust. 1 ustawy o ochronie środowiska wynika, że obowiązek ponoszenia opłat powstaje z mocy samego prawa, bez konieczności wydawania przez organ administracji decyzji określającej wysokość zobowiązania z tego tytułu, w konsekwencji czego podmiot korzystający ze środowiska we własnym zakresie ustala opłaty,

a następnie, zgodnie z art. 284, ust. 1 ustawy, wnosi je na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego (Gruszecki, 2009: 216).

Natomiast kary pieniężne są wymierzane w przypadku naruszenia warunków zawartych w pozwoleniu na korzystanie ze środowiska. Sytuacje te nie obejmują jednak korzystania z niego bez wymaganego pozwolenia wtedy, gdy jest ono wymagane. W celu wypełnienia tej luki ustawodawca w art. 276, ust. 1 ustawy wprowadził instytucję opłat podwyższonych, znajdujących zastosowanie, kiedy zachodzi konieczność posiadania pozwolenia na korzystanie ze środowiska, ale korzystający ze środowiska go nie posiada (Gruszecki, 2009: 218 i n.).

Opłaty i należności w prawie wodnym

Szczegółowe regulacje dotyczące tych opłat zawiera Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne w dziale VI, rozdziale 5. Ustawodawca posługuje się dwoma pojęciami: należności i opłaty.

Instrumenty finansowe służące gospodarowaniu wodami stanowią:

- należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych;
- oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego za opłatą roczną, na czas nie krótszy niż 10 lat, na podstawie umowy, do zawarcia której upoważniony jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej;
- opłaty za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
  - w potokach górskich i ich źródłach,
  - w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m^3/s w przekroju ujściowym,
  - w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają cieki,
  - granicznych,
  - w śródlądowych drogach wodnych.

Za przygotowanie i udostępnienie danych w innej formie niż określona w ust. 2 i 3 organ administracji publicznej lub upoważniona jednostka organizacyjna pobiera opłatę.

Należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa uiszcza się za:

- żeglugę oraz przewóz ludzi lub towarów obiektami pływającymi,
- holowanie lub spław drewna,
- korzystanie ze śluz lub pochylni.

Z uiszczania należności zwolnione są:
- łodzie sportowo-turystyczne i inne małe statki (do 15 ton nośności lub służące do przewozu nie więcej niż 12 pasażerów); zwolnienie nie dotyczy należności za korzystanie ze śluz lub pochylni;
- statki jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach oraz jednostek państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej;
- statki jednostek sił zbrojnych, jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych oraz jednostek ratowniczych;
- statki urzędów żeglugi śródlądowej;
- statki Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej;
- statki urzędów morskich;
- promy leżące w ciągach dróg publicznych.

Opłaty za składowanie odpadów

W razie składowania lub magazynowania odpadów podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązanym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska jest:
- posiadacz odpadów w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach, czyli ten, kto faktycznie włada odpadami,
- jeśli odpady zostały przekazane na rzecz podmiotu, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, to podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązanym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest podmiot, który przekazał te odpady,
- jeśli zaś to osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą przekazuje odpady podmiotowi, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązanym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest podmiot, któremu przekazano te odpady.

Wysokość opłaty za składowanie odpadów zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów, z tym że wysokość opłaty podwyższonej zależy także od czasu składowania odpadów. Jeżeli składowane lub magazynowane odpady ulegają zmieszaniu, za podstawę opłaty za korzystanie ze środowiska przyjmuje się rodzaj odpadu, za który jednostkowa stawka opłaty jest najwyższa.

Powyższej reguły nie stosuje się do tych rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny na podstawie przepisów o odpadach.

W większości przypadków dotyczących składowania odpadów opłatę za korzystanie ze środowiska w zakresie składowania odpadów ponosić będzie zarządzający składowiskiem.

Opłaty za usuwanie drzew i krzewów

Opłaty za usuwanie drzew i krzewów reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usuwanie drzew lub krzewów.

Rozporządzenie poza zmianami o charakterze formalnym wprowadziło dwie ważne regulacje dotyczące ulg w opłatach:

- usunięcie drzew lub krzewów przez przedsiębiorców w celu niezwiązanym z działalnością gospodarczą ustala się z zastosowaniem współczynnika 0,1 – co oznacza, że stawki dla nich stanowią jedną dziesiątą stawek z tabeli opłat,
- usunięcie topól i klonu jesionolistnego objęto również 90-procentową ulgą w opłacie.

Zakończenie

System instrumentów prawno-finansowych w ochronie środowiska odgrywa istotną rolę, ponieważ może funkcjonować, rozwijać się i udoskonalać prawo ochrony środowiska i jego skuteczność.

System instrumentów prawno-finansowych funkcjonuje na bazie dwóch podstawowych doktryn prawa, a mianowicie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W tych dwóch aktach prawnych zawarte są główne pojęcia z tej dziedziny i obowiązujące zasady.

System instrumentów prawno-finansowych składa się z dwóch części, a mianowicie z opłat w ochronie środowiska i z administracyjnych kar pieniężnych. Zalicza się do nich wiele różnych podatków, kar finansowych i opłat, jakie mają obowiązek składać nie tylko podmioty gospodarcze, ale i osoby fizyczne. Opłaty te mają pomóc w ochronie środowiska.

Każde przewinienie w prawie ochrony środowiska jest karane poprzez uiszczenie kary pieniężnej lub może być anulowane, jeżeli podmiot naprawi swoje złe postępowanie. Kary finansowe mają na celu zapobieganie niszczeniu środowiska, można je umorzyć lub odroczyć, jeżeli podmiot stara się poprawić swoje złe postępowanie.

Bibliografia

Górski M. (2009), *Prawo ochrony środowiska*, Oficyna Wolters Kluwer SA, Warszawa.

Gruszecki K. (2009), *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, LEX/el., Wrocław.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483.

Radecki W. (2001), *Ochrona środowiska – suplement*, PWE, Warszawa.

Rakoczy B., Wierzbowski B. (2005), *Podstawy prawa ochrony środowiska*, Wolters Kluwer SA, Warszawa.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usuwanie drzew lub krzewów, Dz.U. 2003, nr 99, poz. 906.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, Dz.U. 2005, nr 239, poz. 2019.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, Dz.U. 2001, nr 62, poz. 628 z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Dz.U. 2001, nr 62, poz. 627.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227.

Summary

The legal basis of environmental protection in Poland: selected issues

This article considers aspects of the legal basis for environmental protection in Poland. Under current law, environmental protection is the responsibility of public administrations, businesses and citizens. These actors (and others) should comply with the law so as to maintain the natural foundations of life of people and to ensure appropriate conditions for development without harming the environment. The article looks at regulations relating to the use of water resources, forestry, geology, etc. and reflects on the use of fees for sewage and waste disposal, etc. In principle, these regulations should be consistent with EU environmental law and other international agreements.

Keywords: environmental law, legal and financial instruments in environmental protection

Słowa kluczowe: prawo ochrony środowiska, instrumenty prawno-finansowe w ochronie środowiska